

Sid 2 **LEDAREN:** Ett öppet och tryggt samhälle har sitt pris. Ett är att kontinuerligt jobba tillsammans för att slå vakt om tryggheten när terrorn slår till.

TORSDAG 24 AUGUSTI. NR 34/2017

Laajasalo
biskop för
Helsingfors

Sidan 5

Skrev pjäs
om judarnas
öde i Finland

Sidan 8

Slef börjar
fira mässta
i huvudstaden

Sidan 3

**Efter
utmattningen**

Sidan 2

► **DENNA VECKA:** LOKALA INSIDOR TILL HELSINGFORS.

**Åbomorden
utmanar
vår tillit**

Sidan 2 & 4

**Fixar du denna
veckas kryss?**

Sidan 10

**Kriget gjorde den snälla
pappan våldsam**

Sidan 6

**När arbetsplatsen
blev deckarmiljö**

Sidan 8

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Vägen vidare trots våldet

DET FINNS ett före och ett efter Åbo, en känsla av allt i ett slag har förbytts i något annat, skrämmande. Det är sant. Samtidigt har ingenting alls förändras. Den här veckan ska barn gå i skolan, kommunala tjänstemän förbereda beslut, blomsterförsäljare ställa fram sina varor och sjukhuspersonal byta kompresser och dropp, precis som vanligt.

Också detta är sant. I själva verket är det den sanning vi tillsammans behöver jobba för, oberoende av var vi är födda och uppvuxna.

Att slå vakt om vår trygghet är ett fortgående och gemensamt arbete.

DET FINLÄNDSKA rätts- och säkerhetsväsendet har inte varit främmande för potentiella våldshandlingar av det grymma slag som utspelade sig på torget. För oss, som sluppit se och fundera på dem, är det "nya" en illusion. Samarbetet mellan myndigheterna har fungerat, och även om varje offer i fredags var ett offer för mycket, framstår myndigheternas arbete som välorganiserat och effektivt. Så hur kunde man ha förhindrat att det överhuvudtaget skedde? Troligtvis inte alls. En enskild individ som tappat greppet om tillvarons rätt och fel är svår att stoppa. Både i Madrid, London, Stockholm, Bryssel – och Åbo.

Våldet är inte nytt. Formen och syftet, som nu definierats som terrorbetingade, är däremot främmande och skrämmande. Det behövs en saklig och öppen diskussion om radikaliserings och hur man kan stoppa dess spridning. Det handlar om allt från förebyggande arbete, främst bland unga, till hur de som redan har radikaliserats ska förhindras att sprida hatet vidare och att planera och utföra våldshandlingar.

Det säger sig självt att det inte är en lätt fråga. Samtidigt som det handlar om att skydda dem som bor i landet – också alla dem som nyligen flyttat hit för att undkomma samma slags våld – är varje ingrepp i den öppna rättstatens grundvalar en eftergift av något slag, en eftergift i sista hand för våldet.

ÄN RELIGIONEN då? Är den – de – farliga krafter eller inte?

Det måste få sägas högt att alla religioners företrädare bär ett ansvar för hur de hanterar våldskulturer inom sina led.

Det är bra och förutsägbart att både ärkebiskop Mäkinen och företrädarna för de muslimska samfundet i Finland stiger fram och fördömer våldet, samtidigt som de manar till lugn. De säger det som måste sägas när tragedin är ett faktum. Däremot är det mycket svårare för en religiös grupp att stiga fram och begära hjälp med att kuva radikaliserings i de egna leden innan något händer. Så ovälkommen och skrämmande en sådan upptäckt än är också för olyckliga medlemmar i den gruppen, innebär det som kunde förebygga våldet att en utsatt minoritet exponerar sig för oförståelse, både i de egna leden och utifrån. I den oförståelsen är vi alla delaktiga och skyldiga.

OCKSÅ DET här borde vi våga diskutera. Också den här sortens öppenhet måste vi hjälpas åt med.

May Wikström är chefredaktör för Kyrkpressen.

”Att slå vakt om vår trygghet är ett fortgående och gemensamt arbete.”

PROFILEN: NINA NORES-SYVÄNEN

”En av de största stressfaktorerna är en känsla av att du inte kan påverka ditt jobb, att du inte behärskar det.”

Vi orkar inte utan hopp

– Jag lärde mig säga nej, men det var ingen nytta med det, för min arbetsgivare lyssnade inte, berättar Nina Nores-Syvänen. I hennes fall ledde överbelastning på arbetet till en ond cirkel av utmattning och sjukledigheter. I dag studerar hon för att bli psykoterapeut.

TEXT OCH FOTO: SOFIA TORVALDS

År 2011 började **Nina Nores Syvänen** arbeta vid ett företag i försäkringsbranschen. Hon är socionom och skulle arbeta som skadehandläggare.

– En skadehandläggare behöver många typers kunskap, och jag var ivrig att få jobba i en ny bransch och med helt andra uppgifter än jag haft tidigare.

Ganska snabbt märkte hon att atmosfären i hennes team verkade inflammerad. Det hörde till arbetskulturen att man fick brusa upp och visa sin irritation mot kolleger.

– Och arbetsmängden var stor. När jag kom tillbaka efter semestern märkte jag att mitt ansvarsområde fördubblats, utan att jag blivit kontaktad. Jag var oerfaren och det område jag hade hand om var brett, det blev för mycket och för snabbt. Men jag tänkte: Jag måste kämpa.

På sommaren insåg hon att hon var helt slutkörd. Efter en kort sjukledighet tog hon kontakt med sin arbetsgivare och påtalade de mest brännande problemen: mobbning på arbetsplatsen och den alltför stora arbetsmängden.

– Mobbningen slutade, men arbetsmängden var oförändrad. Och jag fick skuld-känslor: hur kunde jag be om mindre jobb när det skulle ha lett till att de andra fick mer?

Tröttheten tilltog, liksom cynismen. Hon ville vara en positiv människa, hon ville vara den som sprider glädje på ar-

betsplatsen, men nu märkte hon att hon i stället spred negativitet.

– Jag kände skuld över att jag var så negativ, men jag klarade inte av att vara på något annat sätt. Ibland gick jag bara in på wc:n och grät, och en gång brast jag i gråt på väg hem från jobbet.

När hon äntligen sökte sig till en arbetspsykolog var diagnosen "allvarlig arbetsutmattning".

– Jag glömmer aldrig den oro psykologen hade i sin blick då jag beskrev hur jag hade det.

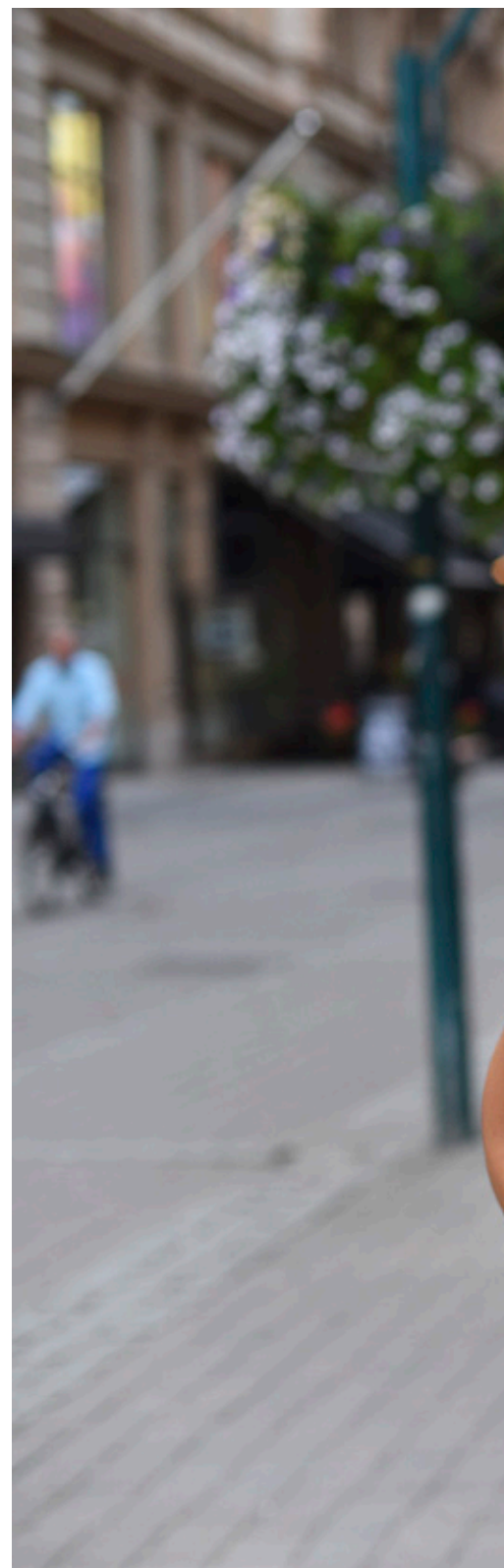
Arbetsgivaren lyssnade inte

Den första längre sjukskrivningen föregicks av en period av ökande symptom. Cynism och glädjelöshet, förälskande trötthet, sömnproblem – och en lång rad fysiska sjukdomar.

– Jag var sjuk varannan vecka, jag fick varenda förkylning som var i svang. Jag drabbades av mitt livs första lunginflammation och en annan infektion som inga antibiotikakurer ville bita på.

Liksom många pliktrogna arbetstagar kände hon skuld över att hela tiden vara sjuk, ändå innebar varje febertopp en sorts lättnad: nu var hon bevisligen sjuk, nu behövde hon inte gå på jobb.

Ändå säger hon nu, efteråt, att det värsta med arbetsutmattningen inte var utmattningen i sig, utan hur den blev bemött av arbetsgivaren. Under åren i försäkringsbranschen hade hon fem

kortare eller längre sjukledigheter på grund av utmattning, och satt med på sju möten där arbetshälsövården och arbetsgivaren tillsammans med henne skulle försöka lösa de knutar som uppstått.

– De flesta av mötena blev mycket traumatiska för mig. De verkade aldrig handla om arbetsplatsen, utan bara om mig – hur jag sköter mina arbetsuppgifter, vad jag gör på fritiden. Jag kände mig helt nonchalerad. Arbetshälsövården fungerade bra, men jag kände att arbetsgivaren bara ville ha mitt fall undanstökat.

Nina Nores-Syvänen känner mistro mot metoder vars enda syfte är att försöka få individen att förebygga arbetsutmattning.

KYRKPRESSEN REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn 040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49/
040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A,

68600 Jakobstad
tfn 040 831 3599
Redaktörer e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi
Hanna Björklund
Ulrika Hansson
tfn 040 831 6322
Christa Mickelsson
tfn 040 831 6788
Johan Sandberg
(Österbotten)
tfn 040 831 3599
Nicklas Storbjörk
tfn 040 831 6545

Sofia Torvalds (tjänstledig)
Emelie Wikblad
tfn 040 831 6748
Webbredaktör:
webred@kyrkpressen.fi
Layout: Nicklas Storbjörk

Utgivare: Fontana Media Ab
Bank: Danske Bank
IBAN: FI34 80001301 158540
BIC: DABAFIHH

Paradbild: XX

Tryck: Botnia Print, Karleby

ADRESSÄNDRING

Kyrkpressen är en gåva till dig från din församling!

I regel uppdateras din adress också i Kyrkpressens adressregister när du gör en flyttanmälan. I annat fall, vänligen kontakta **din församling**. Om du beställer Kyrkpressen privat kontaktar du oss: prenumeration@kyrkpressen.fi.

KYRKPRESSEN ANNONS

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
+ **Moms 24%**

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.
Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämna in din annons på kyrkpressen.fi helt utan extra kostnad. För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift.

Annonsdeadline torsdagar klockan 12 veckan före utgivning.

Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Ludvig Andersson,
tfn 044 050 3020,

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 65 €
Utlandet 84 €

ISSN 0356-1275

– Visst är det viktigt att komma ihåg att ta pauser, att undvika oövertid och att sova och motionera tillräckligt, men att poängtera endast de sakerna är också att skyffla tillbaka ansvaret på individen. En av de största stressfaktorerna är en känsla av att du inte kan påverka ditt jobb, att du inte behärskar det. Arbetsledning hjälper inte om grundproblemet är att du har för mycket att göra. Det fanns mycket sjukledigheter på min arbetsplats.

Människan vill arbeta

Efter flera år av arbete, kortare sjukledigheter, sjukledighet på deltid och studieledighet insåg Nina Nores-Syvänen att det var dags att göra något annat. Hon sa upp sig. Den avgörande

NINA NORES-SYVÄNEN minns hur hon vid ett möte tog upp personalens orimligt höga arbetsbelastning. – Svaret var: ”Var och en av oss kan med sitt eget beteende påverka hur trevligt det är att vara på jobb.”

faktorn var att hon förlorat hoppet – hon trodde inte längre på att det skulle bli bättre. I dag studerar hon för att bli psykoterapeut. Hon är särskilt intresserad av att utveckla lösningsfokuserade metoder för att stöda dem som lider av utmattning.

– Människan är till sin natur sådan att hon vill arbeta, hon vill vara till nytta. Om den motivationen går förlorad handlar det ofta om att arbetstagar inte har blivit sedd och hörd. Din framtidstro kan vara helt avgörande för hur du mår. Vår arbetskultur är onödigt styv, fyrkantig och hierarkisk. Jag skulle uppmana alla chefer att verkligen på individnivå lyssna på sina anställda, på deras önskemål, förhoppningar och på vad som motiverar dem.

För den som är utmattad är det viktigt att hålla fast vid allt det som fungerar i privatlivet: träffa vänner och göra roliga saker på fritiden. Nina Nores-Syvänens fritidsintresse är att medverka med sång i Taizé-gudstjänster i Helsingfors finska domkyrkoförsamling. Där var hon med också när hon mådde som sämst.

– Det finns Taizé-sånger för alla humör. När jag var ung var jag med i frikyrkliga sammanhang, och där kunde det kännas jobbigt att alltid bli uppmannad att tacka och prisa.

I sångerna från Taizé kan man sjunga om att gå i mörker, och om själens dunkla natt.

– De sångerna gav mig tröst och en tro på att allt kommer att ordna sig.

NINA NORES-SYVÄNEN

SOCIONOM, STUDERAR FÖR ATT BLI PSYKOTERAPEUT.

SKA FÖRELÄSA OM ARBETSUTMATTNING VID BLOMMA-KONFERENSEN I HELSINGFORS DEN 30 SEPTEMBER.

FAMILJ: MAN, STYVDOTTER OCH EN KUNGSPYTON SOM HETER MIMOSA.

ÄLSKAR ATT SJUNGA TAIZÉ-SÅNGER OCH ATT SKRIVA BLOGG.

Evangeliföreningen återupplivar svensk gudstjänst i Helsingfors

GUDSTJÄNST. Efter en längre paus återupptar Svenska Lutherska Evangeliföreningen (Slef) firandet av svenskspråkiga gudstjänster i Helsingfors.

– Vi börjar på nytt. Det blir spännande att se hur det går, säger **Albert Häggblom**, hemlandsledare vid Slef.

– Vi ser de här gudstjänsterna som en komplettering

till det existerande gudstjänstlivet i Helsingfors. Vår gudstjänst firas på eftermiddagen, så vi krockar inte med andra gudstjänster, och vi ordnar söndagsskola för barnen för att göra det lättare för barnfamiljer att delta. Överlag har ju gudstjänsterna haft det motigt på senare tid, och besöksantalet har gått ner. Vi vill göra vårt allt för att mot-

verka den trenden, säger Häggblom.

Ska man ta beslutet som kritik mot det gudstjänstliv som existerar?

– Nej. Det finns ju redan ett brokigt gudstjänstliv i Helsingfors. Men det finns också många människor i Helsingfors, och det är många faktorer som inverkar när folk söker en gudstjänst-

gemenskap, säger Häggblom.

Tanken att Slef skulle återuppta sina svenskspråkiga gudstjänster i Helsingfors väcktes när Lutherkyrkan återinvigdes för gudstjänstbruk år 2016. Drömmen var att fira gudstjänster på svenska i

Lutherkyrkan – men kyrkan var fullbokad om söndagarna. Därför firas Evangeliföreningens gudstjänster i Det heliga hjärtats kapell i Berghäll.

Liksom Lutherkyrkan ägs kapellet av Finska Lutherska Evangeliföreningen. Gudstjänsterna firas var-

annan söndag på samma plats och tidpunkt. Den första mässan går av stapeln den 10 september kl. 15 i kapellet på Kristinegatan 1 i Berghäll.

Ingvar Dahlbacka kommer att vara predikant och **Albert Häggblom** liturg. Kantor är **Niklas Lindvik** och kören **Evangelivox** medverkar med sång.

• SOFIA TORVALDS

FREDAGENS BÖNESTUND i Åbo domkyrka samlade flera representanter för statsledningen. I bänken Niina Kanninen-Orpo (till vänster), finansminister Petteri Orpo, republikens president Sauli Niinistö, inrikesminister Paula Risikko samt familje- och omsorgsminister Annika Saarikko.

Sorgearbetet inleddes i Åbo

ÅBOATTACKEN. Åbo svenska församling ställde sina utrymmen till stadens krisgruppers förfogande efter fredagens knivdåd. I övrigt har församlingens präster och diakoner varit i beredskap.

TEXT: JOHAN SANDBERG

För Åbo svenska församling började dramatiken några minuter efter klockan fyra på fredagen då en förälder som hämtade sitt barn från församlingens eftermiddagsklubb Amelia berättade för ledarna att något hänt på torget, alldeles i närheten av församlingens hus Aurelia.

– Eftisledarna kom till mig och berättade vad de hört. Vi började leta efter information. Men i det skedet fanns ingen. Vi tog in eftisbarnen som var utomhus och läste dörrens. Vi kollade att alla var i trygghet, säger tf kyrkoherde Mia Bäck.

När informationen senare kom fun-

derade de församlingsanställda på vad de kan göra. Sedan började telefonen ringa och mejlen droppa in.

– Vi har varit i beredskap och funnits till hands vid behov. Det gör vi än i dag. Samfällighetens diakonichef är också beredskapschef och han har kontaktat anställda, sjukhus- och studentpräster som behövs i olika uppgifter. Det är jätteskönt att veta att det finns människor som tar ansvar i den här situationen.

Orgelkonserten som var inbokad i domkyrkan på fredagskvällen ställdes in och ärkestiftet ordnade i stället en kvällsandakt. Till den hade ärkebiskop Kari Mäkinen bjudit in ledare för så många samfund som möjligt.

Trots att hon inte var vidtalad att medverka gick Mia Bäck till andakten i sällskap med en kollega.

– Vi ville finnas till hands ifall någon ville samtala på svenska. Vi såg flera av våra församlingsmedlemmar i kyrkan. Jag tror att vår närvaro var viktig.

På lördagen hade Mia Bäck bokat in en konfirmationsplanering.

– Vi övervägde att ställa in den men vi upplevde att ungdomarna kände sig

trygga trots allt. Alla kom också till planeringen. Vi inledde den med bön för dem som drabbats av knivdådet.

Färre i högmässan

Under söndagens högmässa klockan 12 höll församlingen en tyst minut.

– Stämningen i Åbo är mer dämpad än vanligt just nu, säger Bäck. Människor är i rörelse, men jag upplever att det är färre än vanligt som syns på stan. Det var också färre som deltog i söndagens högmässa. Många har gått till minnesplatsen på torget. Åboborna är helt tydligt berörda av det som hänt.

Tillsammans med ledarna och föräldrarna diskuterar nu man hur eftisbarnen ska bemötas.

– Jag hoppas att det inte ska bli någon stor sak för barnen. Nu gäller det att skapa trygghet i Åbo.

Församlingen har också varit i kontakt med sina asylsökande vänner.

– Vi har informerat dem om vad som hänt och visat dem solidaritet genom att ta avstånd mot de rasistiska åsikter som dyker upp.

Biskop Björn Vikström har inte varit

involverad i det kyrkan gjort i Åbo efter knivdådet.

– Jag har inte upplevt att min insats behövts där.

Han tror inte att kyrkans attityd till asylsökande kommer att ändra på grund av knivdådet.

– Men när det i samhället finns kritiska röster är det viktigt att förstå att alla marockaner eller alla flyktingar kan skuldbeläggas för det som en person har gjort.

I en kommentar till ett inlägg på Facebook skriver Vikström att de som inte uppfyller kriterierna för asyl bör hjälpas tillbaka till sina hemländer, under förutsättning att de verkligen har en framtid där.

– Det kommer an på våra myndigheter att kolla att det är tryggt i de länder dit flyktingar returneras. Överlag lutar jag på myndigheterna men när systemet inte fungerar bör vi få visa dem som felbehandlats stöd.

Vikström är nöjd med mediernas och politikernas behandling av knivdådet.

– Det är fint att de invandrare som försökte hjälpa de skadade lyfts fram.

USA PRESIDENT TRUMP

Evangelikala fördömer Trump

President Donald Trump möter ökande kritik från kristna och evangelikala ledare efter sina kommentarer om våldet i Charlottesville, Virginia.

De evangelikala kyrkornas sammanslutning fördömer Vit makt-rörelsen och grupper anslutna till den. "Rasism ska inte enbart påtalas efter tragiska händelser, utan regelbundet i våra trosgemenskap", heter det i uttalandet.

En av de pastorer, A.R.

Bernard, som fungerar som evangelikal rådgivare för president Trump, har lämnat gruppen. Som orsak uppger han "en djupnande konflikt gällande värderingar" mellan honom och administrationen.

Gruppen av rådgivare har mött kritik för att de stannat kvar vid Trumps

sida, trots att många inom näringslivet lämnat honom i protest. Biskop Harry Jackson svarar, enligt tidningen Christian Post, på kritiken genom att säga: – Det är svårt att vara en profetisk röst om du lämnar rummet. Att kunna nå fram till presidenten är en otrolig möjlighet.

ÅBO AKADEMI

Lindfelt vald till ny dekanus i Åbo

Professor Mikael Lindfelt, utbildningsansvarig för teologin vid Åbo Akademi, har valts till ny dekanus för fakulteten humaniora, psykologi och

teologi. Fakulteten grundades 2015 då flera fakulteter vid universitetet slogs ihop.

Lindfelt efterträder professor Pekka Santtila från och med den 1 september 2017.

Mandatperioden sträcker sig fram till slutet av juli 2019.

Laajasalo biskop i första rondan

HELSINGFORS. Berghälls kyrkoherde valdes med knapp marginal direkt till ny herde för Helsingfors.

TEXT OCH FOTO:
MAY WIKSTRÖM

Kyrkoherden **Teemu Laajasalo** efterträder Helsingfors avgående biskop **Irja Askola** i november. Det stod klart efter den första valomgången i onsdags, när rösterna från stiftets sex prosterier räknats samman.

Segern var tydlig, men knapp. För att bli vald i första omgången måste en kandidat få över hälften av rösterna. Laajasalo fick 51,6 procent av de avgivna rösterna, totalt 795 röster, följd av motkandidaterna **Jaana Hallamaa** (388) och **Kaisamari Hintikka** (359). Det totala antalet röster var 1542, bland knappt 1800 röstberättigade präster och lekmän. Valdeltagandet var 86,8 procent. Tre befullmäktigade röstade blankt och sex röster förkastades.

”Alla bara män igen”

För sju år sedan tog Irja Askola som första kvinna plats i biskopskollegiet i den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. På presskonferensen konfronterades Laajasalo med det uppenbara att skaran återigen består av enbart män.

– Det är oerhört viktigt att det är möjligt för både män och kvinnor att inneha alla tjänster. Samtidigt tänker jag att om jag inte hade varit behörig för det här valet, så hade jag inte ställt upp. Även om helheten ser ut som den gör, så är det ju ändå ett enskilt stift som har valt sin biskop, inte ett biskopskollegium, svarar han.

Laajasalo lyfte i flera repliker fram motkandidaterna.

– Jag vill tacka Jaana Hallamaa och Kaisamari Hintikka och deras stödtrupper. Det har varit en fördel och nytta för stiftet att uppställningen såg ut som den gjorde. Våra olikheter gav diskussionen djup och valdebatterna och panelerna gav en glimt av hopp. Med väldigt olika bakgrunder och uppfattningar, har vi klarat oss med livet i behåll genom ett biskopsval. Det visar att det finns samhörighet och enhet trots allt.

Betonar brokigheten

Teemu Laajasalo är mån om att hålla fram stiftets interna brokighet.

– Under de månader vi har turnerat i församlingarna har jag känt tacksamhet över dem som velat vara med och bygga detta gemensamma.

Attityden till brobyggsignalerar han humoristiskt redan i sin presentation i teologernas egen matrikel, där särintresset lyder ”biläggande av teologiska strider”. På presskonferensen vill han inte heller ta ställning till den civila olydnad som endel präster också i Helsingfors visat genom att viga samkönade par, och hänvisar till att det vore att föregå domkapitlets beslut.

Han signalerar sin vilja att vara en lyssnande biskop:

– Vi har fått två öron, men bara en mun. Nu vill jag lyssna utan att börja dra upp riktlinjer. Biskop Irja har gjort ett fantastiskt arbete som det är bra att fortsätta på.

Vilka utmanande särdrag har stiftet för biskopen i Helsingfors – och vilka särdrag och utmaningar har biskop Teemu Laajasalo för Helsingfors stift?

– Visst är Helsingfors i en

ANVÄND SLEVEN! Biskop Irja Askola förmanade efterträdaren att förse både sig själv och andra med den andliga och lekamliga föda de behöver – och att skopa varsamt i maktens soppa.

särställning och många har lämnat kyrkan av ointresse. Det finns områden där färre än 25 procent tillhör kyrkan. Men samtidigt ser det väldigt olika ut på olika håll, och det

här är det fina med stiftet. Det finns olika utmaningar, olika församlingar. Vi behöver hitta ett samförstånd i förkunelse och tjänande. Där tror jag att det är lättare att ta till

hjärtats språk än trons språk, som kan vara svårt. För min egen del blir det en stor utmaning att stiga i två mycket betydelsefulla föregångares skor. Det här ämbetet är

mycket större än en enskild människa.

Teemu Laajasalo inleder arbetet den 1 november och vigs till biskop i Helsingfors domkyrka den 12 november.

RES MED LINDA TOURS

MAURITIUS 7-22.2 2018

För tredje året i rad ordnar vi resa till denna paradiso med bekvämt dreamlinerflyg och anslutningsbuss från Österbotten.

På vår hemsida www.lindatours.com hittar du längre och kortare resor.

LINDA TOURS
Närpes tel. 06-224 3350 www.lindatours.com

Julmarknadsresa till Lybeck 2-6.12

Vi åker med Finnlines till Travemünde och med egen buss till marknaden

Närm.info och anm.: Catharina Hindrén 0503281209

Arr. WIKSTRÖMS BUSSTRAFIK Ab
www.wikstromsbustrafik.fi

Visste du att...

du kan lämna in din hyres- och andra familjeannonser via webben?

När du lämnar in via webben sparar du också serviceavgiften på 5 euro.

BARNDOMSMINNEN. Paul Salo var bara åtta år gammal när hans pappa kom hem från kriget med en hjärnskada som förändrade honom. Den tidigare så snälla pappan blev våldsam.

Fick inga svar

TEXT OCH FOTO:
JOHAN SANDERG

Paul Salo är begåvad med ett gott minne. Och ur det drar han historier från gångna tider som han gärna berättar.

– Dottern har sagt att jag minns nästan från den dag jag är född, säger han.

Familjen har därför uppmanat honom att skriva ner sina minnen. För deras skull. Det har sporrat honom att skriva sin fjärde bok *Mitt liv som barn i krigets skugga*. Det är första boken där han berättar om sina minnen.

Han har skrivit mycket under livets gång. Han har skrivit dagbok i över femtio år och har över sexhundra handskrivna sidor från den tidigaste barndomen. Han har täckt hela sitt liv.

– Även om jag har mycket att berätta om livet efter kriget har jag satt punkt i boken vid tolvårsåldern. För det var då som kriget tog slut.

När vinterkriget började 1939 var Paul Salo fyra år gammal. Fyraåringen lade märke till föräldrarnas oro då pappa måste resa någonstans långt bort till något som man kallade krig där man kunde dö.

– Som barn förstod vi inte vad kriget betydde och vi fick heller inget veta. Men mer och mer började jag förstå vad kriget var. Vi barn hörde ju vuxna prata och oro sig för dem som var inkallade.

Han märkte att stämningen i hembyn Kovjoki i Nykarleby förändrades. De äldre blev tysta och skrattet satt långt inne.

– Att min tjurkalv dött hjälpte mig som fyraåring att förstå vad det betydde när de vuxna talade om att någon hade stupat. Kalven andades inte och den fanns inte längre. De som stupat kom inte heller hem mera.

Ett av de tidigaste minnena från kriget var ett bombalarm. Byborna hade hängt upp en skena av järn som man slog på när det vara fara å färde. Då gällde det att springa till skogs och gömma sig så fort som möjligt.

– Jag minns att mamma och jag sprang och gömde oss under en gran i skogen. När jag tittade upp mot himlen såg jag änglar som kastade ner något. Titta mamma, änglar, ropade jag. Hon såg inga änglar, men hon tog mig på armen och gick hem. Hon upplevde att hon fick ett budskap från Herren att hon kunde återvända. Hemma gjorde hon upp eld i spisen, vilket var förbjudet. När jag återkom till den här händelsen när jag blev äldre förundrades hon över att jag kom ihåg den.

Paul Salos mamma var övertygad om att han skulle bli präst. Men det blev han inte. Han blev murare.

– Redan under min barndom levde jag nära Gud. Medan pappa var i kriget talade jag också om honom med Jesus. Jag visste att också mamma bad för honom.

Livet under kriget var inte lätt.

– Alla upplevde kriget som väldigt svårt. Många gånger saknade vi mat på bordet hemma hos oss. Men ändå fanns det de som hade det värre ställt. Jag var för liten att kunna hjälpa till. Jag tror jag var mera till förfång än till hjälp. Men när jag blev äldre kunde jag börja hjälpa.

Fick inga svar på sina frågor

Han var ett nyfiket barn och upplevde att han inte fick svar på sina frågor.

– Man lyssnade inte på mig. Jag frågade varför pappa inte kommer hem. Men mamma ville inte svara. Vi bodde nära järnvägen och jag och min bror såg ett tåg fullastat med soldater. Vi vinkade till dem och de vinkade tillbaka. Vi undrade vart så många pojkar var på väg. Jag började hänga i mammas kjolar för att få svar på frågan men hon ville inte prata om det. Jag var envis och slutligen svarade hon att de skulle till samma plats där pappa är. Då trodde jag att pappa skulle få komma hem och jag började vänta på honom. Men han kom inte. Det var inte roligt.

Till slut kom pappa hem från kriget. Men då var han inte samma pappa som hade åkt.

– Jag hade haft en så snäll pappa att det inte går att beskriva. Gubbar-

SOM BARN fiskade Paul Salo ofta men sin pappa. Numera gör han det ensam på Tjöckfjärden i Kristinestad där han har sommarstuga.

na i byn berättade senare att han arbetat för bönderna för en dagslön som motsvarade ett kilo smör. Men smöret var ju dyrare på den tiden. Jag var ofta med honom när han fiskade i forsen.

Pappan sårades i Fortsättningskriget och blev hundra procentig hjärninvalid.

– Han var fullt klar i tanken och planerade för att bygga ett höns hus medan han låg på sjuhuset. Men hans känsloliv var som hos en tolvåring. Det försvårade vår situation. Jag var då åtta år. Han arbetade så mycket han orkade, men det var inte mycket.

Pappan förändrades och han kunde bli våldsam och slå sönder saker.

– Däremellan var han snäll och kunde leka med oss. Men han var känslig och vi måste lära oss hur vi skulle bemöta honom. Vi barn fick inte gräla och vi måste lyda. Om vi sade emot blev han våldsam. Han slog oss aldrig men han kunde slå sönder saker.

– Jag tyckte grymt mycket om pappa. Det fanns de som tyckte att han inte skulle få vara hemma länge. Trots allt ville jag ha honom hemma.

Hur klarade din mamma av detta?

– Det är en gåta. Men jag glömmar ald-

rig att oavsett hur svårt det än var sjöng hon sänger ur Sionsharpan. Hon fann tröst i sångerna. Och så såg jag henne på knä i bön bredvid sängen.

Minnena är ännu smärtsamma. Paul Salo rörs till tårar när han berättar.

– Hon var en genomsnäll kvinna. Det sade alla i byn.

En barnarbetets tid

Så snart Salo och hans fem syskon blev tillräckligt gamla måste de börja arbeta.

– Det var en barnarbetets tid. Jag var 13 år när jag började arbeta med att hugga buskar ur diken åt bönderna. När jag och min bror kapade träd för ved valde vi dem som var tillräckligt kläna för att vi skulle orka kapa dem med yxan. Vi orkade inte säga. Jag var 16 när jag började arbeta åt Wärtsila.

Trots att det var svårt hemma är Paul Salo ändå glad att han fick vara barn just då.

– Som barn var jag utomhus största delen av tiden och jag och mina bröder hade stor uppfinningsrikedom. Vi spikade ihop tröskverk och kassar att fiska i. De funkade inte alltid som vi ville men det räckte för oss att få skapa. Byns barn simmade och lekte ofta

HÄR "BRÅTAR" man lin. En bild ur Paul Salos bok.

tillsammans. Jag tycker att barnen inte har tid med sådant idag.

Militärbravaderna är kända

Pappan var inkallad i båda krigen. Senare har Paul Salo kommit över sin pappas hela militärhistoria.

– Den är otroligt intressant. Där finns alla bravader han gjort sedan han ryck-

te in. Bland annat hade han i frustrationen slagit en fältväbel och hamnat i arresten. Där framgår också att han sårades den 2 februari 1942.

Den dagen skulle pappan och några kamrater hämta ved till korsun med lastbil. De hamnade i en hästkolonn som ryssarna bombade. En bomb landade ganska nära lastbilen. Av tryck-

vågen kastades han mot en sten eller ett träd.

– Bakhuvudet trycktes in och han fick skador på lilla hjärnan. Efter att han blivit sårad åkte han in och ut på olika sjukhus. Han behandlades länge i Helsingfors varifrån han kom hem på permission emellanåt. Han hade utbildning i bakhuvudet och den behövde dräneras med jämna mellanrum.

Trots att oddsen att pappan skulle leve länge var dåliga dog han 1977. Han var då 69 år gammal.

Det blev fred i november 1944. Men skrattet återvände inte genast till byn.

– Jag noterade att de som varit i kriget hade själsliga sår även om de var fysiskt oskadade. Jag såg på två unga män som samtalande med varandra. Fast jag bara var ett barn lade jag märke till en smärta de hade inom sig som kom fram under samtalet. Jag förstod att kriget förändrade människor. Inte bara min pappa som skadats. Det gjorde också andra mera inbundna.

Vad kan man lära sig av dina barndomsminnen idag?

– När jag träffar flyktbarn vet jag hur det känner sig. Kanske de haft det ännu värre. Jag såg ju aldrig någon död.

Jaktlag, köp nu maletköttmaskin och bensåg till höstens jakt säsong!

www.ravintolakoneet.com

Maletköttmaskin G50
400x350x400
1000 W 230 v
60 kg/h
195 €

Bensåg HLS-1650A
465x450x870
Bettlängd 1650 mm
750 W 230 v
999 €

Maletköttmaskin HM-12
520x350x450 / 850 W 230 v
Bett 5 och 8 mm / Effekt 120 kg/h
415 €

Ravintolakoneet Vaasa
Börje Sjöblom 044-317 1522 • borje.sjoblom@netikka.fi

Alla priser inkl. moms 24 %

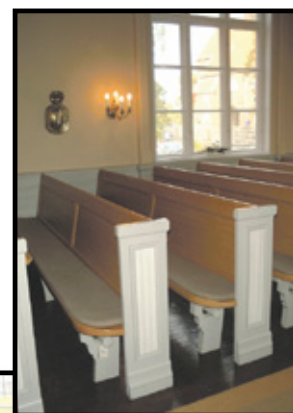
Sittdynor för kyrkbänkar

Bekvämare och varmare med sittdynor. Vi har specialiserat oss på tunna sittdynor för kyrkbänkar. Kontakta oss för mer information.

Tel. 06 7898100, Fax 06 7898199
e-post essma@multi.fi
www.essma.fi

Leverantörsv. 6, 68810 Ytteresse

Jakobstads kyrka

Pianolektioner på svenska

Emanuele Ferrari

Magisterstuderande vid Sibelius-Akademien.
Undervisar på Apollogatan 5B i Helsingfors
Kontakt tel. 0400893400

Vill du också ha nya fina tänder?

I så fall är du i gott sällskap. Över en miljon människor i hela världen har fått egna tänder igen med implantat systemet Bränemark System. Tänder där vi ersatt den naturliga tandrotten med tandimplantat och som både ser ut och känns som dina egna tänder. Vi har lång erfarenhet och arbetar för kvalitet. Därför har vi valt Bränemark System. Vi utför även sedvanlig tandbehandling, tandreglering, kronor, broar, proteser och estetisk tandvård.

implantatmetoden

Bränemark System®

Vill du veta mer om Dina möjligheter att få egna fasta tänder?

Ring oss tel. 06-312 7114
0400 669 434

Vasaespl. 15A, Vasa
Leg.tandläkare
Christel Jåfs
Leg.tandläkare, implantolog
Alireza Hajitaheri

f Kika in i ...

Fontana Medias nätbokhandel
www.fontanamedia.fi.

Alltid öppen!

Fontana Media tfn (09) 612 615 30

PRESENTATION

På väg mot ...

På sensommaren 2016 fick Hbl:s läsare följa med redaktören **Stefan Lundbergs**

840 kilometer långa pilgrimsvandring till Santiago de Compostela. Vandringen genom norra Spanien utgör ramen för boken *På Spaniens tak* (Förlaget 2017), en samling anekdoter, iakttagelser och funderingar som handlar om allt från skoskav till katastrofer på arbetsplatsen Hbl (ilsket skällande på chefer utlovas).

Jag läste ivrigt Lundbergs resereportage i Hbl, och stordes inte av att samma berättelser upprepas i boken. Lundberg är alltid underhållande, dessutom lyckas han bygga upp en stämning av spänning som gör det roligt att läsa vidare. Jag vill faktiskt veta vad som händer när han kommer fram, även om jag redan vet att resan inte resulterar i omvändelsens tårar.

Jag fascinerar själv av mitt intresse för den här boken, ett intresse som verkar ha andliga komponenter även om boken inte är särskilt andlig. Ofta förvånas jag över hur elegant Lundberg undviker religiös tematik – jag menar: han är ju faktiskt på pilgrimsvandring! Bitvis undrar jag om min fascination handlar om just detta ständiga cirklande kring det ämne som antyds men aldrig nämns: Gud. Och medan jag tänker så undrar jag om det bara är människor som jag – alltså människor som intresserar sig för religion och tro – som läser boken så.

Ändå vill jag påstå att Stefan Lundberg, konstant nog, skrivit en andlig bok. Han har skrivit om något som nästan inte nämns, men som kan anas i luften. Han har framför allt inte sett ner på det, han har inte definierat det, och därför lever det, och fortsätter leva i den som läser.

• SOFIA TORVALDS

De vi blir när vi formas av varandra

TEATER. Får man som engelsman skriva en föreställning om ett stycke smärtsam finländsk historia? Ja, svarar Julian Garner.

TEXT OCH FOTO: CHRISTA MICKELSSON

Vad händer när människor, som annars inte hade träffats, möter och formas av varandra? **Julian Garner** har skrivit en pjäs om en grupp judiska flyktingar från Österrike som kommer till Finland i början av 1940-talet och får hjälp av den historiska personen **Abraham Stiller**.

– Pjäsen handlar om hur världar kolliderar. Flyktingarna flyttar in på en liten gård med en bonde och gradvis börjar de acceptera varandra, men också förändra varandra.

Julian Garner debuterade som pjäsförfattare i London 1978 och har sedan dess skrivit ett fyrtiotal pjäser. Han bodde under många år i Norge men landade i Finland 1998.

När Svenska Teatern bad honom skriva pjäsen var han först fundersam.

– Har jag rätt att berätta den här berättelsen? Jag är inte finländare, även om jag bott i Finland i snart tjugo år. Jag är inte flykting med nog emigrant. Jag har levt hela mitt vuxna liv i en kultur som inte är min egen, och tror att jag kan förstå något av flyktingens verklighet.

Hans första fru var jude.
– Vårt äktenskap höll inte, men det betydde mycket för mig att få vara en del av det judiska sammanhanget. Våra barn är judar, min äldsta dotter praktiserande jude. Jag har två judiska barnbarn och ett tredje på väg. Jag kände att jag hade redskap att skriva den här berättelsen.

Ny historieforskning

I två års tid fördjupade sig Julian Garner i den judisk-finländska författaren **Rony Smolars** produktion om bland annat Abraham Stiller. Affärsmannen och finlandssvensken Stiller var en av

PJÄSEN "TRO" handlar om judiska flyktingar i Finland under fortsättningskriget och har premiär på Svenska Teatern i Helsingfors den 9 september. FOTO: VALTTERI KANTANEN

centralfigurerna i motståndet mot planerna på att deportera judiska flyktingar till Tyskland.

– I pjäsen har Abraham Stiller, som spelas av **Riko Eklundh**, blivit en slags arketypisk karaktär. Min version av honom är inte en faktisk rekonstruktion. Det har jag också förvarnat hans släktingar, inklusive **Ruben Stiller**, om.

I föreställningen nyanseras bilden av Finlands delaktighet i Förintelsen utifrån ny historieforskning.

– Den nya forskningen visar att det fanns betydande antisemitism inom ett flertal finska myndigheter. Längre hette det att endast åtta judar deporterades till Tyskland, men den siffran är med stor sannolikhet inkorrekt. Och även om många finska judar trodde att Mannerheim tog personligt ansvar för deras säkerhet, finns det inte klara bevis för detta.

Med detta sagt framhåller Garner ändå att Finland var ett förhållandevis bra ställe att vara på om du var jude vid den här tiden.

– Men de judar som var i Finland följdes av ständigt rädsla.

Ingen frågar vad du tror

Föreställningen har fått namnet *Tro*.

– Jag skrev pjäsen på engelska, och den har översatts till svenska. På engelska heter den 'Confidence', efter ett pianostycke av Mendelssohn som spelas under föreställningen. Ordet kommer från franskans 'confiance', ett svåröversatt ord med många lager.

Det han gillar med det svenska namnet är att föreställningen på många sätt är en diskussion kring vad det betyder att tro.

– Inom judendomen är det ingen som frågar dig om du tror på Gud eller inte. Det är något helt privat, mellan dig och Gud. Det viktiga är dina handlingar, säger Julian Garner och berättar att han själv tidigare övervägde att konvertera till judendomen.

I föreställningen spelas Edith, en österrisk pianolärarinna, av **Janina Berman**, "den enda judiska skådespelerskan i hennes åldersgrupp i Svenskfinland".

– Pjäsen Edith säger att hon inte tror på Gud. Hon identifierade sig inte ens som jude men efter Nazitysklands annektering av Österrike ser alla i Finland henne som just det.

Garner är nyfiken på människans identitetsbygge, på det vi upplever oss vara och på det vi uppfattas som.

– Har vi kontroll över vår identitet eller är den förutbestämd? Finns det något hopp för oss om vi inte omfamnar den vi är?

PÅ TVÄREN JOHAN SANDBERG

För tjugofem år sedan

En av de böcker jag läste under semestern är Karin Erlandssons deckare

Missdåd. Det som lockade mig till att läsa boken var att hon placerat handlingen i sin hem-

stad Nykarleby år 1992. Det året bodde och arbetade även jag i staden. En del av handlingen utspelar sig till och med på min dåvarande arbetsplats, tidningens lokalredaktion.

Erlandsson beskriver ingående och korrekt miljön i Nykarleby. Till och med den

nuvarande placeringen av redaktionen går att känna igen. Men författaren har tagit stora friheter att beskriva arbetet på lokalredaktionen år 1992, vilket hon naturligtvis har rätt att göra.

Den största avvikelser från verkligheten är att hon låtit tidningen anställa tre

journalister och en fotograf i staden. Det hade varit välkommet, för vi var bara två och idag är det knappt en. 1992 fanns också en konkurrent med en egen lokalredaktion i staden.

Visst var arbetet mycket dramatiskt ibland, men någon mordgåta löste vi in-

te. Sommarfesterna och liknande uppdrag som Karin Erlandsson beskriver var i stor utsträckning vår verklighet. Och så hårdbevaka-

de vi påsdjursnäringen. 1992 skrev vi på den första generationens dator, en plåtlåda vid namn Kaypro. Vi skrev en grön text på en

liten svart skärm. Skrivprogrammet fanns på en femtumsdiskett och texterna sparades på en annan. Texterna sändes till centralredaktionens dator med ett väsende och plingande modem. Och musen var bara något som katten jagade.

Men datorer, det hade vi.

”Jag har levt hela mitt vuxna liv i en kultur som inte är min egen, och tror att jag kan förstå något av flyktingens verklighet.”

Julian Garner

Nya böcker från ViBoSa

Boris Salo, Den tomma ramen, en självårdsroman, 25€, ljudbok 30€

Paul Salo, Mitt liv som barn i krigets skugga, 20€
vibosa.fi, tel 0504689678, vibosa@vibosa.fi

axtours.ax för mer information om reseprogram, pris och bokning, se www.axtours.ax

NYÅRSRESA TILL WIEN
MED KONSERT PÅ MUSIKVEREIN
28.12.2017 – 1.1.2018

Wiener Filharmonikers konsert i Musikvereins gyllene stora sal, i år dirigerad av Riccardo Muti, är vår nyårsresas höjdpunkt. Den åtföljs av ett omfattande ramprogram med utfärder, måltider och musik. Pris från 2995€ inklusive konsertbiljett och flyg från Helsingfors.

Förfrågningar till Axtours.ax, Yvonne Cronström, groups@axtours.ax eller per telefon 018 – 51217.

Axtours.ax Storgatan 14, Mariehamn
Tel: +358 18 51217 groups@axtours.ax IATA

Orolig mage?

Sunwic®
IBS

Känslig tarm – IBS
Var tionde finländare lider av känslig tarm (IBS) utan fastställd diagnos. Typiska symptom är uppsvälldhet, diffusa magbesvär luftbesvär, förstoppning eller diarré.
Sunwic IBS är ett livsmedel för speciellt medicinskt ändamål för kostbehandling av känslig tarm (IBS) och förstoppning.
I hälsokostaffärer och på apotek.

För en mage i balans.

1960
Valioravinto

www.valioravinto.fi

Böcker i nätet allkristet.fi
Och i vänstäderna Karleby & Jakobstad

Vikström om äktenskapet nu också på svenska

BOK. Förra året utkom biskop Björn Vikströms omtalade bok *Monta rakkautta* och nu är den svenska upplagan här, med titeln *Kärlekens mångfald – Sexualitetens, parförhållandets och äktenskapets teologi* (Fontana Media).

I boken behandlar Vikström den aktuella frågan om äktenskap och homosexualitet och ger sig ut för att hitta en hållbar äktenskapsteologi.

Ungefär halva boken har översatts från finska men också bearbetats av biskopen, andra halvan av

boken har översatts av **Kesia Edström** och **Jan Edström**.

BJÖRN VIKSTRÖMS bok om bland annat äktenskapets teologi har utkommit i en version på svenska.

FOTO: NICKLAS STORBJÖRK

Var dag är en sällsam gåva – en skimrande möjlighet

Församlingsförbundet rf. förvaltar för tillfället fyra specialfonder som stöder det kyrkliga arbetet på svenska i Finland. Under åren har förbundet fått ta emot fina gåvor att förvalta och tack vare dem kan vi ta vara på möjligheterna till kyrkligt arbete i vårt land varje dag.

Ta kontakt om du vill ge en gåva i form av en donation eller ett testamente för det kyrkliga arbetet i Svenskfinland.

Verksamhetsledare Kalle Sällström svarar på frågor, tfn. 050-3562 475, e-post: kontakt@forsamlingsforbundet.fi.

UR EVANGELIET

”Tullindrivarna och hororna trodde på honom, och ni såg det, men inte heller då ångrade ni er och trodde på honom.”

Läs mera i
Matt. 21:28–32.

OM HELGEN

Tid att granska sig själv

Guds ord uppmanar oss att granska oss själva och vår livsföring. När vi lär känna oss själva på rätt sätt är vi redo att ta emot nåden enbart som en gåva av Gud. Självtillräckligheten kan förvränga en människas verklighetsuppfattning. Vi kan börja tro att vi på egen hand ska kunna uppfylla Guds vilja.

RUNT KNUTEN

Vandra med varandra!

Ekumenisk korsvägs- vandring i Esbo på lördag. Start kl. 9 med katolsk mässa i karmeliterklostret, Kvarnträskv. 3.

Hitta församlingarnas annonsering också på webben!

Gå in på kyrkpressen.fi och sök på ort eller församling.

INSIDAN

Ansvarig redaktör:
Erika Rönngård,
040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!
Ludvig Andersson 044 050 3020, ludvig.andersson@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi
Kyrkliga annonser: 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

BETRAKTELSEN STIG-ERIK ENKVIST

FOTO: JOHAN SANDBERG

Med Bibeln som spegel

I EN AV psalmerna för inkommande söndag skriver Olaus Petri: ”Du sänt oss Gud ditt helga ord, att leda oss och lära”. Petri, som ju var den som genomförde reformationen i Sverige, hade studerat i Wittenberg och också fått lära sig: ”Tron allena, nåden allena, Skriften allena”. Då vi nu också firar reformationens minnesår och då inkommande söndag talar om att vi ska pröva oss passar denna lärdom av Martin Luther bättre än någonsin.

I första läsningen läser vi om David, herdepojken som ställdes framför en jätte som var 3,10 meter lång och säkert urstark och skicklig att slåss. David hade säkert prövat sig i tanken mot denna fiende och visste vem som kunde ge honom seger. På samma sätt behöver också vi som kristna pröva oss och vår tro i Bibelns ljus.

MÅNGA KRISTNA i världen lever under svåra förhållanden på grund av att de är Jesu lärjungar. Många människor måste till och med ge sitt liv för sin tro. I västvärlden har vi det bra ställt till det yttre men vi kanske kan uppleva en annan sida av förföljelse, nämligen genom sekulariseringen som pågår inom den lutherska kyrkovärlden. Vi behöver på samma sätt som David leva vårt liv i Herren Sebaots namn och be att Han ska ge också oss segern.

Att pröva sig själv är inte alltid så lätt för oss människor. Det är så mycket lättare att pröva och också fälla omdömen om andra. Men ju bättre vi lär oss känna oss själva, desto mera behöver vi Herren. Herre hjälp, Herre fräls.

STIG-ERIK ENKVIST

Stig-Erik arbetar som verksamhetsledare för inre mission och media inom Laestadianernas Fridsföreningars Förbund och fungerar som lekmanpredikant inom väckelsen.

I dag går hans tankar till alla skolelever som börjat ett nytt läsår.

Hans tips: Tänk på att Herren är med om vi vill ha honom med.

#bönetwitter

Herre hjälp oss under denna nya termin att spegla oss i Ordet och likt herdepojken David möta våra utmaningar i Herren Sebaots namn.

Följ Kyrkpressens bönetwitter på sökordet #bönetwitter
Veckans tweet är skriven av Stig-Erik Enkvist.

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
Job 42:1–6 eller
1 Sam. 17:37–45, 48–50

ANDRA LÄSNINGEN
Rom. 7:14–25

EVANGELIUM
Matt. 21:28–32

Tolfta söndagen efter pingst. Temat är ”Självprövning”.

PSALMFÖRSLAG

177: 1–2, 348, 478, 177: 3–5.
Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almquist.

KLARSPRÅK

Matbank kallar man den organiserade utdelning av livsmedel som finns i en del församlingar. Matbankerna startade för att lindra matbristen som orsakades av den ekonomiska nedgången på 90-talet, men på många håll finns det fortfarande behov av matbanker.

Matbanken finns till för den som behöver hjälp och inte har andra möjligheter att skaffa mat. Om församlingen inte har en matbank kan man alltid kontakta diakonin.
Källa: evl.fi/ordlista

KALENDERN 25–31.8

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND Pargas församlingsdistrikt:
Sö 27.8 kl. 10: Högmässa i Pargas kyrka, Backström, Ollila. – kl. 14 Mässa i Koupo kapell i samband med pensionärslägret, Backström, Ollila.
On 30.8 kl. 18: Veckomässa i Pargas kyrka, Backström, Lehtonen.
Fr 1.9 kl. 13: Andakt i Seniorstugan, Sundell.
Nagu kapellförsamling:
Sö 27.8 kl. 13: Finskspråkig högmässa i Sjalö kyrka, Granström, Granström.
Korpo kapellförsamling:
Sö 27.8 kl. 11: Gudstjänst i Korpo kyrka, Killström, Granlund.
Houtsjär kapellförsamling:
Sö 27.8 kl. 11: Högmässa i Houtsjär kyrka, Heikkilä, Heikkilä.
Iniö kapellförsamling:
Sö 27.8 kl. 13: Högmässa i Iniö kyrka, Vuola.

ÅBO sö. 27.8:
– kl 12: Högmässa, Domkyrkan. Yliportimo (pred), Wikstedt (lit), Danielsson.
– kl 18: Tvåspråkig regnbågsmässa, Skarpskyttekapellet. Arrangeras tillsammans med Malkus. Wikstedt, Mieltinen, Danielsson.
ons. 30.8 kl. 13-15: Sommarcafé, Aurelia. En stund med Lasse Mårtenssons musik kl. 14
to. 31.8 kl. 18: Bönegruppen, Aurelia

ÅLANDS PROSTERI

HAMMARLAND
12 sö e pingst 27.8:
Gudstjänst kl 12

JOMALA
Sö 27.08 kl.13.00: Friluftsgudstjänst i Gregersö E-H Hansen, S Winé, I Björkskog, A Karlsson
Sö 27.08 kl.18.00: Psalmcafé E-H Hansen
On 30.08 kl.18.00: Välsignelse av skolbarn S Äng, S Winé, A Karlsson
Fr 01.09 kl.13.00: Rönngården, andakt S Äng, E-H Hansen
Fr 01.09 kl.18.00: Fredagsmässa S Äng, E-H Hansen, S Winé, A Karlsson

MARIEHAMN
LÖ 26.08 kl. 10.00: Katolskmässa i S:t Märten kyrka.
SÖ 27.08 kl. 11.00: Högmässa i S:t Görans, Mari Puska provpredikar, A L. Kyrkkaffe.
ON 30.08 kl. 18.00: Kyrkoherde ”Kandidatutfrågning”. Samtalsledare: Katarina Gäddnäs och Nils-Gustaf Eriksson. Servering.
Kyrktaxi mot beställning, tfn 19500.

SUND-VÄRDÖ
Söndag 27.8 kl. 11.00: Familjegudstjänst i Sunds kyrka. Välsig-

nelse av skolbarn. Outi Laukkanen, Pipsa Juslin, Kati Juntunen.
<http://sund-var doforsamling.fi/>

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS
Sö 27.8 kl. 11.00: Gudstjänst i Kyrkan, Cay-Håkan Englund, Kjell Lolax.

KRISTINESTAD kristinestadssvenskaforsamling.fi
SÖ 27.8 kl 12: Gudstjänst i Kstads förs.hem, Norrback, Martikainen
SÖ 27.8 kl 18: Lovsångsmässa i Lfjärds kyrka, Norrback, lovsångsgruppen. Servering
70 års jubilarer: kom ihåg att anmäla er till Jonnsborg senast 4.9. till kansliet tel 06-2211073

NÄRPES www.narpesforsamling.fi
Närpes
Fr 25.8 kl 16: Glad Ton startar i Arken, G.Lindén.
Lö 26.8 kl 19: Villaavslutning på Fridskär, Bertel Lindvik tal, Kristoffer Streng sång, Tom Bergman ack. Barnvänligt program. Kaffe o korvgrillning.
Sö 27.8 kl 12: Gudstjänst Lövdahl, S.Lindén.

Övermark
Sö 27.8 kl 18: Högmässa Jakobs-son, S.Lindén.
Pörtom
To 24.8 kl 20: ”Musik i augustikvällen” i kyrkan, Jessica Bergström-Sohlberg sång o lyrik, Ronnie Jaakkola valthorn.
Sö 27.8 kl 10: Högmässa Jakobs-son, S.Lindén.
To 31.8 kl 20: ”Musik i augustikvällen” i kyrkan, Nice Noise, Celina Roos trumpet, Pörtomkören.

KORSHOLMS PROSTERI

BERGÖ
Sö 27.8. kl. 14: Gudstjänst, Englund, Brunell.

KORSHOLM sö 27.8:
kl 10 Gudstjänst: i kyrkan, Lidén o. Nordqvist-Källström.
kl 20.20 Musik i augustikvällen: i kyrkan. ”Den finländska körs-katten” Kammarkören Psallite, dir. Susanne Westerlund. Andakt Lidén. Fritt inträde och kollekt till församlingens musikskolas verksamhet.

Församlingens öppna familjedag-klubbar inleder verksamheten:
Ons 23.8
9:30-11 Carpella Strandlid: jämna veckor.
Fre 25.8
9:30-11 Smedsby: varje vecka.
On 30.8
9:30-11 Tölby: udda veckor.
Sö 3.9
kl 15 Babykyrka: i Smedsby församl.gård. Lindblom och Westerlund.
to 31.8:
kl 9-17 Församlingsutfärd till Hunurinjärvi: Pris 45€. Info o. anmälan till pastorskansliet tel. 3560 500 senast 25.8.

KONSERTER KVEVLAX

Skymningsmusik i Kvevlax kyrka

Än finns det tid att höra skymningsmusik i Kvevlax kyrka.

Vid den andra konserten i serien Skymningsmusik den 24.8 medverkar musiker från Jakobstadsnejden. Kvällens organist är **Henrik Östman** som tillsammans med Quartetten bjuder på allt från **Evert Taubes** Så skimrande var aldrig havet till

Händels orgelkonsert. Jonna Marjamäki sjunger också, ackompanjerad av Quartetten, *You Raise me up*. Henrik Östman och Quartetten framför också ett nyskrivet verk av **Patrik Vidjeskog**, *Small Talk in French*.

Den tredje och avslutande konserten den 31.8 går ganska långt i manskörens tecken. Församlingens manskör och Borgå Stifts kantorsmanskör medverkar med fosterländska sånger såsom *Su-*

omis sång, *Finlandiahymnen* och *Finsk bönen*, men även kända psalmer och *Pilgrimskören* ur Wagners opera *Tannhäuser* ryms med. Orkestern Stråckdraget medverkar också tillsammans med kyrkokören och framför två körsånger. Kantorsmanskören leds av **Markus Malmgren** (Esbo) som också gjort några av körarrangemangen.

Efter konserterna får man stanna kvar på kyrkbacken och njuta av skymning-

en med servering och gemenskap. Det är fritt inträde till konserterna, men kollekt uppbärs i samband med andakten. Välkommen, önskar Kvevlax församling.

målningar till Kim Rantala, tel. 050 4648 460.
Ti 29.8 kl 13.30-15.30: Tisdagsklubben i SvH
Ons 30.8 kl 15-18: Familjgruppen Fammis i SvH
Familjeläger: 7-8.10.2017 på Torppa lägergård. Anmälningar senast 10.9 till barnledare Piu Heinämäki tel. 040 804 8587.

VANDA
Sö 27.8 kl. 10: Högmässa, Helsing kyrka S:t Lars, M.Fagerudd, A.Ekberg
MÅ 28.8 kl. 13-17: Pysellcafé för barn i åk. 3-6, klubbtrymmet, Strömfårav. 13, Myrbacka
ON 30.8 kl. 9.30: Familjecafé i samarbete med Folkhälsan, klubbtrymmet, Strömfårav. 13, Myrbacka.
ON 30.8 kl. 12: ViAnda-körens terminsstart. Gamla och nya sångare är hjärtligt välkomna!
ON 30.8 kl. 13-17: Pysellcafé för barn i åk. 3-6, klubbtrymmet, Strömfårav. 13, Myrbacka
FR 1.9 kl. 14: Veckomässa i Folkhälsanhuset, Vallmov. 28, Dickursby
Öppetid fr.o.m. september: pastorskansliet må-fr kl. 9-13 och diakonimottagning må och to kl. 10.00-11.30

RASEBORGS PROSTERI

EKENÄSNEJDENS SVENSKA
Sö 27.8:
-kl. 10 Högmässa: Ekenäs kyrka. Lindström, Lindroos.
-kl. 18 Kvällsmässa: Snappertuna kyrka. M. Puiras, Lindroos.
-kl. 16 Sommarkonsert med andakt: Bromarvs kyrka. Fam. Gräsbeck m.fl medv. M. Puiras, andakt.
Info: www.ekenasnejdensforsamling.fi

INGÅ
Fre 25.8:
-kl. 18.00 Israeliska danser (säsongstart, nya dansare välkomna med!): i församlingshemmet källarvåning. Viveca Unnerus.
Sö 27.8:
-kl 12-17.30 Pilgrimsvandring: Start kl 12 från Taborkyrkan, framme i Fagervik ca kl 17.30. Total gångsträcka ca 14,5 km (väderreservat). Kontakta: Tom Sjöblom/040-4851 045 (tom.sjoblom@evl.fi).
Sö 27.8:
-kl 18.00 Skymningsmässa: i Fagervik kyrka. Sjöblom, Gustafsson Burgmann, Taipalus
To 31.8:
-kl. 10-13 Sommarens sista sommarloppis: i Prästgården. Välkommen och fynda! Kläder, böcker, barnprylar och glas mm. Kaffe + kakbit 2€.

KARIS-POJO
Högmässa/gudstjänst, Sö 27.8: kl. 10 i S:ta Katarina kyrka, Karis. Mid-sommarstången tas ned. Kaffeservering i Sockenstugan.
kl. 12 i S:ta Maria kyrka, Pojo.
Mera info: www.karis-pojofoforsamling.fi

ESBO STIFT

LOJO
Veckoverksamheten har börjat i Virky kyrka
Tisdagar och torsdagar: kl. 9.00-12.00. Dagklubb för 3-5 åringar.
Onsdagar och fredagar: kl. 9.00-11.30. Familjeklubb
Tisdagar kl 17.30-20.00: Handarbetscafé
Juniorklubbarna i Lojo och Virky börjar i september, info delas till skolorna. Anmälan via nätet
https://www.lohjansseurakunta.fi/1425-anmalning-till-juniorklubbarna-2017-2018
Sö 3.9. kl 13: Högmässa i Lojo kyrka. Kyrkkaffe och kyrktaxi.
Ti 5.9. kl 13.30: Svenska kretsen samlas i Virky kyrka. Taxi.
Sö 17.9: Gudstjänstbesök. Tilläggsinfo senare, följ annonsering.

Ta dig tid för det andliga

BÖRJAN. Höst är ofta lika med kurser, motion, nystart. Men hur startar man upp ett andligt liv om man vill det?

TEXT: MARIA STEN

Hitta en tid för andakt. Den behöver inte vara lång, men den är din. Tid för andakt kan vara en promenad, under resan till och från jobbet (åker du kollektivt behöver du inte bekymra dig om trafiken utan kan göra det du vill), just innan eftermiddagskaffet, efter frukost och så vidare. Regelbundenheten skapar de goda vanorna. Hitta den tid och den form som bäst passar dig och din livssituation. Tänk på att Gud går med dig hela din dag, inte bara när du har andakt.

Har du möjlighet att ibland fira andakt tillsammans med någon annan eller några andra? På min arbetsplats börjar vi varje måndag med gemensam morgonandakt. Det ger uppmuntran och styrka inför en ny arbetsvecka och ger arbetsgemenskapen en ny dimension.

Några konkreta tips

1. Tidebönskort

Jag har själv en ikon i papp i storlek ett halvt vykort. Den rymmer innanför pärmen till min kalender. Den går att vika ihop och ha i ett fack i plånboken, handväskan, kalendern eller ett fack i mobilskyddet (om du hör till dem som har "allt" i mobilen). Ikonen är samtidigt

EN KORT vers eller en hel bibelbok, sätten att läsa Bibeln varierar. FOTO: FREEIMAGES

ett tidebönskort som du kan ta fram när som helst under dagen. Det finns också appar för tidebön att ladda ner.

2. En bönbok

Jag använder tidvis *Bönboken tradition och liv*. Den innehåller morgon- och aftonböner för olika tider under kyrkoåret och böner för olika livsskedan. Den kan användas rakt av eller formas om till din situation och dina behov.

3. Be med frälsarkransen

Varför inte skaffa en frälsarkrans om du inte redan har en. Läs någon av Martin Lönebos böcker om Frälsarkransen och läs om de olika pärlorna. Vilken pärla är aktuell för dig just nu? Vilken är din bön i dag?

Bibeln

För mig är det viktigt att få in en bibeltext i min andakt, oavsett hur lång tid jag har.

En vers, ett avsnitt, ett kapitel eller fler.

Sätten att läsa Bibeln kan variera. Ibland har vi behov och möjlighet att läsa längre avsnitt, kanske hela bibelböcker på en gång. Andra gånger är det de kortare avsnitten vi behöver.

Den senaste tiden har jag stillat mig inför kortare avsnitt ur Psaltaren 139. Den bönbok jag följt har uppmanat mig att fundera över

Guds närvaro. "Du såg mig innan jag blev till" – vad betyder det för mig och min tillit till Gud och världen omkring mig? Hur påverkar det mitt sätt att bemöta och se på de människor jag möter i min vardag?

Skribenten är präst och sakkunnig vid Kyrkans central för det svenska arbetet.

Sjung i kör och må bra!

VÄLGÖRANDE. Vill du få bättre hållning? Träffa trevligt folk eller kanske finkalibrera din röst?

FOTO: ANNA MARIA BÖCKERMAN

Både i tidningar och på nätet skrivs mycket om att det är hälsosamt att sjunga i kör.

Körsång är bra på många plan. Om man tänker rent fysiskt är körsång bra för att man sträcker på sig och arbetar med muskler som ofta för-

blir inaktiva i ett stillasittande arbete.

Vidare förbättras syreupptagningen då man genom sången tränar sin andning och muskulaturen som stöder andningsorganen. Det å sin sida påverkar hela kroppen och inte minst hjärnan. Koncentrationen förbättras och blodtrycket blir också bättre. Man blir piggare av körsång!

Gemenskap och kunskap

På ett socialt plan är sången viktig eftersom man hela tiden interagerar med hela gruppen då man sjunger. Och så finns det ju så många trevliga personer som man blir bekant med.

Det tredje som utvecklas i sången är förstås den egna musikaliteten och det musikaliska kunnandet. Man lär sig ny musik och nytt om musik – och finkalibrerar sitt eget instrument hela tiden.

Om du inte redan är med i någon kör så ta frimodigt kontakt med kantorer i din församling och fråga vilken kör som kunde vara rätt för just dig.

KYRKANS MUSIKFEST samlade i år körsångare i Helsingfors.

FOTO: EMELIE WIKBLAD

LEDIGA TJÄNSTER

Hos oss kommer du en cm närmare himlen, varje år!*

1 januari 2018 bildas Kramfors pastorat i Sverige. Pastoratet ligger naturskönt i Höga Kusten-området och består av 10 församlingar.

Nu söker vi dig som vill vara med, från början.

Läs mer:

www.svenskakyrkan.se/gudmundra/kramfors

VI SÖKER KYRKOHERDE, FÖRSAMLINGSSHERDAR OCH KOMMINISTRAR

*Världsarvet Höga Kusten har en landhöjning på 8 mm/år.

Svenska kyrkan
KRAMFORS

KYRKOSTYRELSEN†

Kyrkostyrelsen söker till Kyrkans central för det svenska arbetet

Sakkunnig för ungdomsarbete

Ansökan riktas till Kyrkostyrelsen via den elektroniska rekryteringsservicen sakasti.fi/tyopaikat senast den 14.9.2017 kl. 15.

Annonsen i sin helhet och noggrannare beskrivning av uppgiften finns att läsa på sakasti.fi/tyopaikat.

www.sakasti.fi/tyopaikat

Trollhättan ligger nära västkusten, 7 mil norr om Göteborg med tät pendeltågstrafik. I Trollhättan finns ett flertal industrier, högskola, sjukhus med mera. Trollhättans pastorat har cirka 110 anställda medarbetare.

På grund av pensionsavgång söker vi nu en

PRÄST, FINSPRÅKIG, 100%, TILLS VIDARE

Tjänsten är inriktad på finskspråkigt arbete och placerad i Lextorps församling, en församling med många olika nationaliteter. Du kommer ingå i Lextorps församlings arbetslag och arbeta nära finskspråkig diakon och musiker. I Lextorpskyrkan firas söndaglig gudstjänst på finska. De flesta kyrkliga handlingar sker på två språk.

Läs mer på: www.svenskakyrkan.se/trollhattan

Ansökan med personligt brev och cv skickas till trollhattans.pastorat@svenskakyrkan.se senast den 26 september 2017. Märk ansökan med "Finskspråkig".

Svenska kyrkan

Vill du jobba med ungdomar och skriftskola i en tvåspråkig miljö?

Ingå församling lediganslår på nytt en tjänst som ungdomsarbetsledare eller ungdomsteolog från 1.10.2017 (eller enligt överenskommelse) för att leda och utveckla vårt arbete bland ungdomar och speciellt i skriftskolan.

Ansökan skickas till kyrkoherde Tom Sjöblom (e-post: tom.sjoblom@evl.fi, tel: 040 485 1045, postadress: Ingå församling, PB 5, 10211 Ingå) senast 31.8.2017 kl. 12. Tidigare inkomna ansökningar beaktas.

Se annonsen i sin helhet: www.ingaforsamling.fi

Lojo församling söker en vikarierande UNGDOMSARBETSLEDARE

för tiden 1.9.-30.11.2017. Ungdomsarbetsledartjänsten skall med stor sannolikhet öppnas för tjänsteansökning senare under året. Mera info: www.lohjanseurakunta.fi/484-avoimet-tyopaikat.

TILLKÄNNAGIVANDE

Helsingfors kyrkliga samfällighets **gemensamma kyrkofullmäktige** sammanträder torsdagen den 7 september 2017 klockan 18 i Församlingvarnas hus, Tredje linjen 22.

En förteckning över ärenden som kommer att föredras vid sammanträdet är från och med 30.8.2017 framlagd på anslagstavlor vid Helsingfors församlingars pastorsexpeditioner och på den kyrkliga samfällighetens anslagstavla, adress Tredje linjen 22.

Föredragningslistan och protokollet kan läsas på webben: www.helsinginseurakunnat.fi/hallinto. Föredragningslistan publiceras ca en vecka före mötet och protokollet ca en vecka efter respektive möte.

Helsingfors, den 21 augusti 2017

Ordförande

Köpes antikviteter

i hela svenska Österbotten

- Alla sorters möbler, oberoende av skick
- Annat gammalt lösöre och hela dödsbon.

Kontant betalning
Varorna avhämtas.

Köp- och försäljning Raul Pohjonen
Idrottsg. 19, Gamlakarleby. Svar på svenska 06-831 3137, 044-913 8284

ARVS- OCH FAMILJEJURIDIK

Bouppteckningar, arvskiften, testamenten m.m.

Aktia Bank Abp
Private Banking
Juridiska tjänster
Helsingfors, tfn 010 247 6313*
Vasa, tfn 010 247 5185*

*Via fast linje 8,35 cent/samtal + 6,00 cent/min, från mobiltelefon 8,35 cent/samtal + 17,17 cent/min.

Aktia

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Kyrkomusikerstuderande man söker rum i Jakobstad för tiden 1.9.2017-31.5.2018
Ring 040-1609816 John Emanuelsson

Jag är en skötsam Österbottens flicka som börjar studera i Helsingfors i höst. Söker med ljus och lycka efter min första bostad.
Minnéa, 050-5634398

UTHYRES

Stiftelsen Lillesgården erbjuder förmånliga pensionärsbostäder (ettor) i Nordsjö, ej serviceboende. 050 5903780 (ti-to 9-12)

Två i Ägelby med bra trafikförbindelser. Hyra 970€/månad+vattenavgift. Elen på egen bekostnad enligt bruk. Tel. 0504310950

Fin tvåa i Gamlas, Hfors. Passar även för två stud. Bra tåg/bussförbindelser. Hyra 880 e/mån. Tel. 050-3698503

KP
KYRKPRESSEN

ESPOON KAUPUN GINTEAT TERI

Klockriketeatern
De langerhanska
öarna

Stina och Ylva Ekblad tillsammans på scenen!
27 - 30 september i Esbo kulturcentrum, Louhisalen

Biljetter 09 4393 388, Lippu.fi www.espoonteatteri.fi

INKAST MONICA VIKSTRÖM-JOKELA

Havet

ATT LÄMNA semestern bakom sig är att lämna havet, för mig liksom för så många andra. Havet hör till de där fenomenen som känns så självklart positiva och angelägna att jag har svårt att föreställa mig att någon skulle se på havet annorlunda än jag. Alla älskar väl havet? Men det är hälsosamt att komma ihåg att orsaken till missförstånd och konflikter ofta uppstår när det plötsligt visar sig att det finns grupper och kulturer som faktiskt ser annorlunda på det som jag håller för självklart.

Många av oss håller det antagligen för självklart att havet för "alla" finlandssvenskar står för något av det mest positiva i tillvaron: Våra rötter, våra nöjen, våra äventyr. Spänning och terapi på en gång. Det vittnar våra gemensamma texter om. Det dansas på bryggor i sommarnatten, det är segling och spegling och *Ta mig till havet*.

Därför hajade jag till när jag i somras besökte den lilla kyrkogården på Vårdö. Vi hade stannat för att titta på kyrkan som ligger vid vägen till färjhamnen i Hummelvik. Kyrkan var låst, men på kyrkogården stannade vi framför en minnessten över dem som drunknat. Att en sådan sten har rests på en åländsk kyrkogård är förstås inte ägnat att förvåna. Det som fick mig att stanna upp var valet av text:

"Och jag såg en ny himmel och en ny jord. Och havet fanns inte mer."

Samma text såg jag sedan också på minnesstenen över drunknade utanför Föglö kyrka – kanske den kyrka i Finland som vid sidan av Kökar har den mest hänföra havsutsikten? Just därför talar textvalet så starkt. För dem som reste de här minnesmärken var det inte seglingsromantik och semesterhav som gällde. Här var havet den som gav och den som tog, och himlen en plats där inget grymt hav längre kunde ta någon.

SÅ NÄRA MIG, som har både åländskt påbrå och stuga på Åland, lever en annan infallsvinkel på havet än den jag oreflekterat skulle ha kunnat påstå att "alla" delar. Det är värt att tänka på. Man blir en gnutta klokare när man får se på det välbekanta ur en obekant synvinkel.

Jag har en gång tidigare upplevt hur texten på en minnessten vidgade min bild av havet. Det var när jag besökte Cabo da Roca. De här mäktiga klipporna utgör Portugals och den europeiska kontinentens västligaste punkt. På medeltiden trodde man att Cabo da Roca var världens ände. Här finns inga öar, allt man ser är havet, det hav över vilket upptäcktsresandena seglade. På en sten står en text av 1500-talspöeten Luis Camoes: "Aqui – onde a terra se acaba e o mar começa" / "Här – där jorden slutar och havet börjar". Här slutar det kända. Här börjar vägen till undergång eller till nya världar.

Vi behöver texter som hjälper oss att se på det bekanta ur obekanta synvinklar. För att inte invaggas i tron att vår egen infallsvinkel är den normala. Och för att bättre förstå vår sköna, sköna värld.

Monica Vikström-Jokela är redaktör, författare och regissör.

"Man blir en gnutta klokare när man får se på det välbekanta ur en obekant synvinkel."

DRAGKAMP ANSTÄLLDA

Skomakare, bliv vid din läst!

Dragkampen mellan präster och kantorer är lika gammal som reformationen, som ställde kyrkomusikerna ständigt i det världsliga regementet. I grund och botten handlar det väl om en allt annat än gudi behaglig kamp om själarna, där den "försmådda" partens avundskymmersikten för att kollegans arbete tjänar den gemensamma målsättningen.

I modern tid har det ansetts klädsamt att inte vädra dylika spänningar offentligt. Kyrkligt engagemang i de sekulära avtalsförhandlingarna har väl också i viss mån befrämjat arbetsron även där det lokala förtroendet mellan präster och kantorer knakat i fogarna. Vare sig samarbetet löpt

bättre eller sämre, har vardera fältet kunnat luta sig tillbaka på att var och en till syvende og sist ansvarar för sitt.

Med lagändringen 2013 drog domkapitlen bort sin "skyddande hand" från kantorererna, men bibehöll fullmaktstjänsterna för kaplänner och kyrkoherdar. Ifråga om anställningstrygghet är präster och kantorer nu generellt helt ojämlika. Är det här en bakgrundsfaktor till alarmerande vittnesmål om hur just präster allt oftare helt öppet ifrågasätter både enskilda kantorer och kyrkomusikarbetet i allmänhet? Förmätna kommentarer om kantorer och kyrkomusik fälls också av helt nyutexa-

minerade präster och t.o.m. teologstuderande, som rimligtvis saknar initierad professionell kunskap om såväl församlingsarbetet i sig som en kantors arbetsbild i synnerhet. Vem har matat dessa unga teologer med sina fördomar? Har det blivit socialt accepterat bland kyrkans anställda att "mobba kantorn"?

Ett färskt övertramp handlar om en yrkesmusiker, som länge av pur klockarkärlek skött kyrkomusiken i sin hemförsamling under den lokala kantorns ledighet. Efter förklenande utvärdering från en av församlingens präster har den kunniga musikern undanbett sig alla uppdrag framdeles – till

stor förlust för församlingen.

Att en kantor ens i enrum, än mindre inför öppen ridå, skulle utdöma en prästkollegas teologiska kunskap eller sociala färdigheter vore oerhört. Det är förvisso en medborgarplikt att höja rösten om en kollega bryter mot lag, ordning och god sed. Men kritik som bottnar i tycke och smak är inte konstruktiv feedback och avhandlas därför bäst framför spegeln. Som en av mina kyrkoherdar en gång underströk: vi behöver inte älska varandra, men vi måste kunna jobba tillsammans.

MARKUS MALMGREN
Esbo

STATISTIK MISSVISANDE

Pingstvännen betraktas som samfundslösa

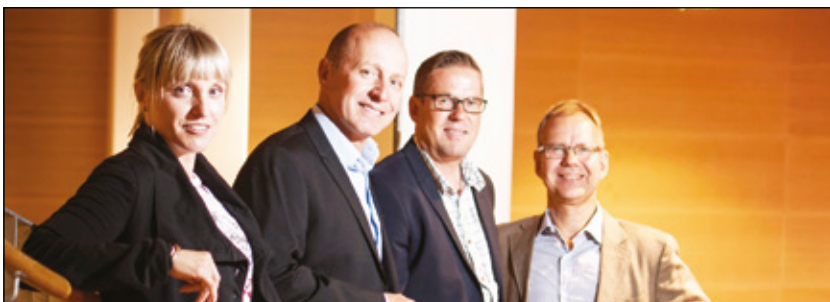
Jag har många gånger påpekat att uppgifterna om trosamfund och samfundslösa är mycket missvisande i Statistisk årsbok för Finland. Nu är det verkligen hög tid att bättring sker. Tänk bara att cirka 50.000 pingstvännen

betraktas som samfundslösa därför att de verkar enligt föreningslagen. Då ateistiska samfund och humanistiska sådana hänvisar till de felaktiga uppgifterna i Statistisk årsbok då de anholder om statsstöd är det felaktiga

grunder de återoppar. Då däremot de registrerade religionsamfundet söker stöd får de en mycket obetydlig summa på grund av att föreningskyrkorna inte räknas som religionsamfund. Det är också fel att folkkyrkorna, som

inte godkänner dubbelt medlemskap, behåller frikyrkomedlemmar som egna medlemmar för att få deras kyrkoskatt. Reform efterlyses!

ERIK LJLJESTRÖM

Ledarskapsforum 2017-2018

Hösten 2017

14.09
Först till framtiden, Vasa, Niko Herlin

04.10
Att leda sig själv – effektiva arbetssätt, Jakobstad, Petra Brask

31.10
Att uppträda och övertyga, Närpes, Nina Dahl-Tallgren

08.11
Lean Change Management, Vasa, Niklas Modig

22.11
Marknadskommunikation med slagkraft – hur vi når ut med vårt budskap, Jakobstad, Suvi Markko

14.12
Konsten att ge feedback, Vasa, Leni Grunbaum

Anmälan och mera information:
www.eduya.fi

Våren 2018:
www.ledarskapsforum.fi

Framgångsrikt ledarskap och entreprenörskap

• **Yrkesexamen för företagare**

Du som bedrivit företagsverksamhet en tid och behöver öka ditt eget kunnande och skapa ett större kontaktnät för att ha bättre förutsättningar att utveckla din verksamhet i önskad riktning.

Info: linda.nygard@yrkesakademin.fi, tfn 050-433 24 06

• **Specialyrkesexamen i företagsledning**

Målsättningen med utbildningen är att du skall precisera företagets strategi och utarbeta en strategisk utvecklingsplan samt utvecklas som företagsledare.

Info: johnny.forsman@yrkesakademin.fi, tfn 044-750 32 60

• **Specialyrkesexamen i ledarskap**

Målsättningen är att du utvecklar din förmåga att leda och utveckla den egna enheten samt att du själv utvecklas som ledare.

Info: johnny.forsman@yrkesakademin.fi, tfn 044-750 32 60

Anmälan och mera information:
www.yrkesakademin.fi

www.facebook.com/ledarskapsforum

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Insändare måste förses med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall. Obs! Insändarnas längd är högst 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Ja visst ska vi leva – häng med på festen!

Din församling har varit med dig genom åren. Den och vi vill fortsätta vandra med i vardagen. Det här vill vi uppmärksamma i samma veva som **Finland fyller 100**. Församlingsförbundet, Fontana Media Ab och Kyrkpressen ställer till bokkalas med några av de fina församlingar vi finns till för.

Bokförsäljningen pågår hela dagen. Här finns något för alla! Bland annat andliga böcker, barnböcker, nyttigt material för föräldrar, lärare och församlingsanställda trängs i våra hyllor.

Kalaskväll med minnesväckande frågesport och musik avslutar festen.

Boka in en dag på någon av följande orter i din närhet:

MARIEHAMN	KARIS	ÅBO	NÄRPES	VASA	JAKOBSTAD	BORGÅ
Måndag 4.9	Tisdag 12.9	Torsdag 14.9	Tisdag 19.9	Onsdag 20.9	Torsdag 21.9	Onsdag 27.9
Margaretagården	Församlingshemmet	Församlingshemmet	Församlingshemmet	Stora församlingssalen	Församlingscentret	Församlingshemmet
13–18 Bokförsäljning	13–18 Bokförsäljning	13–18 Bokförsäljning	13–18 Bokförsäljning	12–18 Bokförsäljning	13–18 Bokförsäljning	13–18 Bokförsäljning
17 Kaffeservering	17 Kaffeservering	17 Kaffeservering	17 Kaffeservering	17 Kaffeservering	17 Kaffeservering	17 Kaffeservering
18 Festprogram	18 Festprogram	18 Festprogram	18 Festprogram	18 Festprogram	18 Festprogram	18 Festprogram